

30 серпня - 5 вересня Короткий огляд ситуації

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Російські війська продовжують [обстрілювати](#) населені пункти вздовж лінії фронту в Донецькій області, під обстрілами цього тижня були Авдіївка, Дружківка, Краматорськ (зруйновано склади з [гуманітарною допомогою](#)), Костянтинівка, Часів Яр, [Бахмут](#), Слов'янськ (пошкоджено базу Українського товариства [Червоного Хреста](#), знищено [дитячий садок](#)), Курахове, Соледар та інші міста. Триває евакуація цивільного населення з Донецької області.
- Під обстріли регулярно потрапляли Миколаїв (3-4 вересня обстріляно 3 лікарні), Харків, Вознесенськ, Марганець, Нікополь, Зеленодольськ, Кривий Ріг, інші міста, а також прикордонні громади Сумської області (обстріли прикордоння ведуться з території РФ). Масований обстріл Очакова 4 вересня знищив [елеватор](#) із зерном та пошкодив десятки житлових будинків. При цьому значну частину ракет збивають українські системи ППО (зокрема, 3 вересня було збито 5 ракет над територією Дніпропетровської області), але обстріли з РСЗВ приносять багато руйнувань, і до того ж місцева влада не встигає попередити населення про обстріл з артилерії, що призводить до появи численних загиблих і поранених.
- Збройні сили України продовжують контрнаступ у Херсонській області, зокрема, 4 вересня було звільнено с. Високопілля, за яке тривалий час відбувалися бої, і контроль над яким дозволить Україні вивести з-під масштабних артилерійських ударів південь Дніпропетровської області. Було звільнено також деякі населені пункти в Донецькій області. Тривають обстріли російських військових баз і складів із боєприпасами на території України, яка наразі підконтрольна армії РФ. Зі свого боку, російська сторона теж готує наступ як на півдні, так і на сході України, зокрема, готується застосувати нещодавно сформовані армійські підрозділи.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- Гуманітарні виклики як на окупованих територіях, так і в прифронтовій зоні, залишаються критичними - це відсутність води, газу, електроенергії, ліків. Навіть російські публічні діячі вже визнають, що підготувати ряд взятих з боями населених пунктів до опалюваного сезону не вийде, і слід очікувати хвилі біженців до РФ.
- З майже 13 000 шкіл України [навчання](#) виключно в очному режимі відбуватиметься лише у 3,5 тисячах. Ще приблизно у 4,5 тисячах шкіл частина дітей вчитимуться в змішаному режимі, решта — лише дистанційно.
- 1 вересня місія [МАГАТЕ](#), на чолі з Р. Гроссі, прибула на територію Запорізької АЕС, попри обстріли та провокації з російського боку. Представники організації оглянули станцію, і частина з них планує залишитися там для постійного моніторингу ситуації.
- 2 вересня відбувся черговий [обмін](#) військовополоненими, українська сторона змогла повернути додому 14 військовослужбовців, які раніше потрапили в полон.
- Попри обстріли інфраструктурних об'єктів, триває експорт українського збіжжя до різних країн світу. Зокрема, 4 вересня відбувся найбільший з початку повномасштабної війни вихід кораблів з українських портів - [13 суден](#) вийшли в море, маючи на борту 282,5 тис. тонн української агропродукції. Загалом за час дії "зернової угоди" з українських портів вже вийшли близько 70 суден із 1,5 млн тонн збіжжя.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- На атомну Запорізьку атомну електростанцію прибула місія МАГАТЕ 2 вересня, у РФ допускають, що члени місії можуть продовжити своє перебування на станції, ситуація продовжує залишатися

загрозливою. 3 вересня у РФ [заявили](#), що забезпечення електроенергією України з АЕС в Енергодарі на підконтрольній РФ частині Запорізької області призупинено через технічну складність. Російська сторона заявляє, що запобігли спробі впровадити шпигунів у місію МАГАТЕ на ЗАЕС, [називаючи](#) шпигунами представників ЗМІ. Міністерство оборони Росії [заявило](#), що відбито спробу армії України атакувати територію Запорізької АЕС за допомогою восьми безпілотників

- Незмінною залишається риторика стосовно “неонацистського режиму в Україні” з боку російського політичного керівництва. Так, 5 вересня путін [заявив](#), що трагедія, що відбувається сьогодні на Донбасі, є результатом діяльності неонацистського режиму, який у 2014 році силою захопив владу та розгорнув бойові дії у регіоні. Російською стороною не прямо не артикулюються будь-які зміни у позиції стосовно перемовин з Україною. Так 4 вересня офіційний представник Кремля Дмитро Песков [заявив](#), що Росії є про що говорити із президентом України Володимиром Зеленським, але російські умови «безумовно» залишаються незмінними. Українська сторона звинувачується у причині агресії, зриві мінських домовленостей. Посол Росії в Білорусії Борис Гризлов заявив, що Київ втратив державний суверенітет і не має самостійності у прийнятті рішень, тому з владою України неможливо було [домовитися](#).
- Офіційні особи [поширюють](#) інформацію про втрати української армії, враження з боку РФ різних західної зброї (HIMARS). В офіційних зверненнях [заперечуються](#) будь-які просування української армії в Херсонській області, а Херсон називається “русским городом”, поширюються наративи про “[крах українського контрнаступу](#)”.
- Російська окупаційна сторона заговорила про “паузу у проведенні референдуму” про вхід до складу РФ, зокрема у Херсонській області. Так, російський призначенець окупаційної адміністрації заявив 5 вересня, що на Херсонщині [підготувалася](#) до проведення голосування і планувала провести референдум найближчим часом, проте вирішила взяти паузу через ситуацію з безпекою, основне “нагодувати людей”. Причому, точні дати не анонсуються. У російському МЗС [зазначили](#), що організація таких референдумів – прерогатива місцевої влади, але Луганська та Донецька народні республіки (ЛНР та ДНР), а також Запорізька та Херсонська області мають право звертатися за допомогою, у тому числі фінансової, до Росії, інших країн та міжнародних організацій під час проведення референдумів.
- В інформаційному просторі РФ активно [висвітлюються](#) антиурядові мітинги в країнах ЄС, зокрема в Чехії, [анонсуються](#) такі ж заходи в Німеччині. Мітинг в Празі подається як вимога про відставку уряду, про позицію суспільства, незгодну й з діями чеського уряду стосовно підтримки України
- Обговорюються підстави можливої відставки лідера Чечні Р. Кадірова, якій активно позиціонує себе як той, хто бере участь в російській агресії в Україні. Зокрема лояльні російські політологи [вказують](#), що Кадіров може бути переведений на посади федерального рівня. В Кремлі поки особливо не [вказують](#) на відповідні кадрові зміни.
- Постійно поширюються наративи стосовно гуманітарної місії російської влади на окупованих українських територіях, допомозі в інтеграційних ініціативах. Російські депутати держдуми активно [відвідують](#) окуповані українські території. Представники “Єдиної Росії” відвідали т. зв, ЛНР та погодили коло питань щодо надання допомоги муніципалітетам республіки, реабілітації дітей та реалізації освітніх програм Росії на території ЛНР, активно [відвідують](#) окуповані території представники “Справедливої Росії”